

Motion till riksdagen 2009/10:Ju346

av **Andreas Norlén (m)**

Fortsatt översyn av straffmätning och straffskalor m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en fortsatt översyn av straffmätning och straffskalor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strängare straff för olaga hot.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att snatteri bör benämnas ringa stöld.

Motivering

Alliansregeringen och riksdagsmajoriteten har under mandatperioden arbetat för att åstadkomma strängare straff, i första hand för våldsbrott. Den som begår ett allvarligt brott måste mötas av en reaktion från staten som står i proportion till brottets allvar, och så är det inte alltid idag.

Åklagarmyndighetens utvecklingscentrum i Göteborg har på regeringens uppdrag granskat rättstillämpningen beträffande ett antal brott, bl.a. våldsbrott, och fann att domstolarna mycket ofta dömde ut straff som befann sig i relevant straffskalans nedersta del.

Straffnivåutredningen lämnar i sitt slutbetänkande (SOU 2008:85) förslag till skärpt bestraffning av allvarliga våldsbrott, förändrade straffskalor för grov misshandel och grov utpressning. Det är förslag som ska ge domstolarna utrymme att i högre grad än idag vid straffmätningen beakta försvårande och förmildrande omständigheter samt förslag som ska göra att återfall i brott ger strängare straff på ett mer konsekvent sätt än tidigare. Detta är utmärkta förslag som bör genomföras snarast.

Nu är det viktigt att gå vidare och göra en bred översyn av samtliga straffskalor för att säkerställa att samtliga brott ger en statlig reaktion i proportion till brottets allvar. Nuvarande straffskalor härrör i stor utsträckning från

Fel! Okänt namn på

brottsbalkens tillkomst i början av 1960-talet och Straffrättskommitténs betänkande från 1953. Även om en översyn gjordes under den förra borgerliga regeringens tid, och ett antal straffskalor då ändrades, förefaller det motiverat att nu noga pröva om de 50 år gamla straffskalorna återspeglar dagens värdering av olika brottstypers straffvärde. Det som ligger närmast till hands bör vara att föreslå skärpningar av straffen, men det kan inte uteslutas att det för enstaka brottstyper kan vara motiverat med lindrigare straff. I detta sammanhang bör man också noga analysera olika brottstypers straffvärde i förhållande till varandra.

I denna översyn bör ingå en granskning av straffmätningen beträffande de brottstyper som inte var föremål för behandling i rapporten från Åklagarmyndighetens utvecklingscentrum. Det förefaller inte orimligt att tänka sig att det även beträffande övriga brott är så att domstolarna i stor utsträckning utdömer straff i straffskalans nedersta del. Förhoppningsvis förändras detta, om man förverkligar Straffnivåutredningens förslag rörande en mer nyanserad straffmätning med större utrymme att beakta försvärande och förmildrande omständigheter, men det är inte desto mindre viktigt att ha denna verklighetsbeskrivning som grund för den fortsatta reformeringen av straffrätten.

Olaga hot

Vad man, enligt min uppfattning, redan idag kan slå fast är att maximistraftet för olaga hot (brottsbalken 4 kap. 5 §) bör höjas från ett till förslagsvis två års fängelse. Olaga hot är ett brott som exempelvis kriminella grupperingar på ett verkningfullt sätt kan använda för att få gehör för sin vilja. Det leder ofta till stort obehag och otrygghet för den som drabbas och kan påverka hela livet för brottsoffret, även om hotelserna aldrig förverkligas. Visserligen finns möjlighet att döma för grovt olaga hot, men att olaga hot av normalgraden endast kan ge ett års fängelse och därtill har böter i straffskalan innebär inte ett tillräckligt tydligt avståndstagande från statens sida från detta potentiellt mycket allvarliga brott.

Snatteri

I brottbalken 8 kap. 2 § stadgas att stöld som är ringa benämns snatteri. Enligt min mening tonar benämningen snatteri i alltför hög grad ner allvaret i detta brott. Det är viktigt att barn och ungdomar tidigt lär sig att inte stjäla. Därför bör man inskräpa att stöld av varje slag är ett allvarligt brott, inte förminska brottets allvarlighet.

Dessutom är förslagna stöldligheter ett betydande problem för landets butiker, och att beteckna det brott som dessa ligger främst ägnar sig åt med den förmildrande benämningen snatteri är olämpligt. Istället för ”snatteri” borde brottet benämnas ”ringa stöld”.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 5 oktober 2009

Andreas Norlén (m)